

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS MINISTRAS PIRMININKAS

Nr.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL VIEŠOJO SEKTORIAUS ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija parengė ir teikia Vyriausybei Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 1, 6, 10, 11, 14, 16, 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir papildymo VI skyriumi įstatymo, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49, 58¹ ir 225 straipsnių pakeitimo ir papildymo 226³ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. XIV-2466 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektų paketą (toliau kartu – Projektai).

Projektų tikslas – pakeisti su Valstybės pažangos ataskaitos (toliau – Ataskaita) reguliavimu susijusias nuostatas, kad būtų išspręsti praktiniai iššūkiai dėl galimybių pateikti Ataskaitoje daugiau aktualių rodiklių, atspindinčių per paskutinius metus pasiektus rezultatus, taip pat aktualių situacijos vertinimui reikšmingų duomenų skirtingose viešosios politikos srityse ir šiuos duomenis apimančios Ataskaitos pateikimo Valstybės kontrolei, laikantis teisės aktuose nustatytų terminų.

Sprendžiamos problemos	1. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme (toliau – VSAĮ) nustatyti Ataskaitos pateikimo Valstybės kontrolei ir Seimui terminai nesuderinami su faktinėmis duomenų pateikimo galimybėmis. Dėl institucijų, atsakingų už rodiklių reikšmių apskaičiavimą, duomenų rinkimo ir rodiklių reikšmių apskaičiavimo kalendorių iki balandžio 20 d. (kai Ataskaita
------------------------	--

	<p>teikiama Valstybės kontrolei) nėra 135 (iš 486) Nacionalinio pažangos plano rodiklių reikšmių, įskaitant svarbius rodiklius, susijusius su skurdu, socialine atskirtimi, sveikatos paslaugomis ar eksporto mastais. Iš minimų 135 rodiklių gali būti apskaičiuojamos 36 rodiklių išankstinės reikšmės, tačiau 99 rodiklių nėra nei galutinių, nei išankstinių reikšmių. Didžiąją dalį pastarųjų rodiklių skaičiuoja Valstybės duomenų agentūra (91 iš 99). Valstybės duomenų agentūra neskaičiuoja išankstinių rodiklių reikšmių (išskyrus labai retas ir specifines išimtis) dėl jų nevalidumo, o išankstinių reikšmių skaičiavimas / rinkimas kitų institucijų lygmeniu kelia joms perteklinę administracinę naštą, nes tai daroma tik Ataskaitos rengėjų pareikalavimu ir tik Ataskaitai. Vėliau tie duomenys niekur nepanaudojami.</p> <p>2. Vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento nuostatomis dėl Vyriausybės sprendimų priėmimo eigos, Vyriausybės sprendimų įsigaliojimo ir jų legitimumo atsiradimo momento, galutinis Ataskaitos variantas yra tas, kuriam pritaria ir kurį savo atitinkamu sprendimu patvirtina Vyriausybė. Šiuo metu VSAĮ nustatyta, kad pirmiausia Ataskaita teikiama Valstybės kontrolei audituoti, t. y. iki balandžio 20 d., o tik vėliau – Vyriausybei sprendimui priimti, t. y. iki gegužės 15 d. Pažymėtina, kad Vyriausybės kanceliarija negali užtikrinti, kad, Vyriausybei svarstant ir priimant sprendimą dėl Ataskaitos patvirtinimo, nebus paprašyta atitinkamai patikslinti atskirų Ataskaitos dalių, tarp jų ir duomenų (juos aktualizuoti, jei yra naujesnių duomenų ir kita). Dėl šios priežasties VSAĮ nustatyti terminai dėl Ataskaitos pateikimo atitinkamiems subjektams sukuria imperatyvą Ataskaitos rengėjams įgyvendinti principą, kad Valstybės kontrolei pateikta Ataskaita negali būti keičiama, keitimas nuo rengėjų nepriklauso dėl objektyvių priežasčių.</p> <p>3. Teisės aktuose nustatyta, kad Ataskaita turėtų apimti strateginio valstybės vystymosi vertinimą, tačiau kokybiškai tai padaryti praktiškai nėra galimybių – toks periodiškumas neleidžia tinkamai įvertinti strateginių pokyčių pagal Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2050“ (toliau – LT2050). Socialiniai, kultūriniai ir struktūriniai pokyčiai pasireiškia per ilgesnius laikotarpius, todėl metinis vertinimas dažnai neatspindi realių tendencijų ir gali klaidinti. Siekiant</p>
--	---

	objektyvaus vertinimo, būtina remtis kelerių metų duomenimis ir ilgalaikėmis tendencijomis, kaip tai daroma tarptautinėje praktikoje
Siūlomos priemonės	<p>Siūloma pakeisti VSAĮ ir susijusius teisės aktus:</p> <p>1) VSAĮ pakeitimai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įtvirtinti kasmet rengiamą pagrindinių rezultatų ataskaitą valstybės veiklos srityse, ją įtraukiant į nacionalinį metinių ataskaitų rinkinį. Nustatyti šios ataskaitos teikimo Vyriausybei, Valstybės kontrolei ir Seimui terminus. • Nustatyti, kad Valstybės pažangos strategijos įgyvendinimo ataskaita rengiama kartą per 4 metus (vieną kartą per Seimo kadenciją) ir teikiama Seimui priešpaskutinėje Seimo sesijoje. Ši ataskaita būtų orientuota į kokybišką Valstybės pažangos strategijos įgyvendinimo vertinimą. Nustatyti šios ataskaitos teikimo Vyriausybei ir Seimui terminus. • Pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaita, užuot ją teikus su Valstybės metinių ataskaitų rinkinyje esančiomis Finansų ministerijos rengiamomis ataskaitomis (Finansinių ataskaitų rinkiniu ir Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniu), būtų Seimui teikiama kaip nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio sudedamoji dalis. Nacionalinis metinių ataskaitų rinkinys nuo 2026 m. Seimui teikiamas iki birželio 5 d., o Valstybės metinių ataskaitų rinkinys – iki gegužės 15 d. Šis papildomas laikas suteikia galimybę į pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitą įtraukti daugiau reikšmingų duomenų. <p>Siūloma, kad pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitos ir Valstybės pažangos strategijos ataskaitos rengimo principai būtų nustatyti VSAĮ, nes šių ataskaitų analizės objektas plačiąja prasme yra viešojo sektoriaus subjektų vykdoma veikla.</p> <p>2) Seimo statuto pakeitimai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nustatyti pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitos ir Valstybės pažangos strategijos ataskaitos pateikimo ir svarstymo Seime procedūras ir terminus. Vyriausybė, ne vėliau kaip iki birželio 5 d. teikdama nacionalinį metinių ataskaitų rinkinį, Seimui pateiktų pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitą

	<p>(jau dabar nustatytas terminas nacionaliniam metinių ataskaitų rinkiniui), o kartą per Seimo kadenciją, ne vėliau kaip iki birželio 5 d. – Valstybės pažangos strategijos ataskaitą. Nustatyti, kad Valstybės pažangos strategijos ataskaita, kaip ir į nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio sudėtį įeinanti pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaita, privalėtų būti apsvarstyta Seime iki pavasario sesijos pabaigos, t. y. iki birželio 30 d.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nustatyti, kad Valstybės pažangos strategijos ataskaita būtų svarstoma visuose komitetuose, kaip ir į nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio sudėtį įeinanti pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaita. Valstybės pažangos strategijos ataskaitai svarstyti būtų priskirtas Ateities komitetas. <p>3) Vyriausybės įstatymo pakeitimai.</p> <p>Vietoj nuostatos, kad Vyriausybė Seimui atsiskaito kasmet teikdama Ataskaitą, įtvirtinama nuostata, kad kasmet Seimui būtų teikiama pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaita.</p> <p>4) Strateginio valdymo įstatymo pakeitimai.</p> <p>Straipsnyje palikti tik esminę nuostatą, kad „<i>Atsiskaitymas už pasiektą pažangą atliekamas Valstybės pažangos strategijoje nustatyta tvarka</i>“. Visi šie principai nustatomi siūlomais pakeitimais LT2050 dokumente.</p> <p>5) LT2050 pakeitimai.</p> <p>Vietoj kasmetinio atsiskaitymo pateikiant Valstybės pažangos ataskaitą, nustatyti keturmetį Valstybės pažangos strategijos įgyvendinimo ataskaitos rengimą ir pateikimą Seimui, taip pat reglamentuoti kasmetinės stebėsenos ataskaitos principus. Siekiant išlaikyti kasmetinį LT2050 stebėsenos principą, taip pat, kad apie tai būtų informuoti Valstybės pažangos taryba ir Seimo Ateities komitetas, siūloma kasmet rengti trumpą, operacinio pobūdžio duomenimis paremtą Valstybės pažangos strategijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą. Ataskaitą sudarytų LT2050 poveikio rodiklių stebėsenos apžvalga ir per metus prie LT2050 įgyvendinimo prisidėjusių veiklų apžvalga. Ši ataskaita būtų rengiama Vyriausybės kanceliarijos, teikiama Valstybės pažangos tarybai ir Seimo Ateities komitetui.</p>
--	--

	<p>6) Įgyvendinamojo teisės akto pakeitimai.</p> <p>Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimą Nr. 135 „Dėl Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos, viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos ir valstybės pažangos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ – patvirtinti pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitos ir Valstybės pažangos strategijos ataskaitos metodikas, kad būtų užtikrinama ataskaitų kokybė, tikslingumas ir atsižvelgta į institucijų poreikius. Pakeitimus būtų svarbu suderinti su Valstybės kontrole, kadangi patvirtinti aiškias pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitos ir Valstybės pažangos strategijos ataskaitos metodikas buvo ir Valstybės kontrolės pasiūlymas. Be kitų institucijų, metodikas planuojama derinti ir su STRATA, kuri, kaip numatoma, būtų atsakinga už Valstybės pažangos strategijos ataskaitos rengimą.</p> <p>7) Įstatymų pakeitimų įsigaliojimas.</p> <p>Numatoma, kad įstatymų pakeitimai įsigaliotų 2026 m. vasario 1 d. Vyriausybė iki 2026 m. sausio 31 d. turėtų priimti įgyvendinamojo teisės akto pakeitimus, kuriais būtų nustatytos pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitos ir Valstybės pažangos strategijos ataskaitos metodikos. Toks teisės aktų pakeitimų įsigaliojimo terminas svarbus, kad 2026-aisiais ataskaitos būtų rengiamos vadovaujantis jau nauja tvarka ir nenusikeltų dar vieniems metams. Tokiu atveju ataskaitos 2026-aisiais už 2025 metus jau būtų rengiamos pagal siūlomą naują reguliavimą – pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaita Seimui kaip nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio sudedamoji dalis būtų teikiama kasmet birželio 5 d., o Valstybės pažangos strategijos ataskaita pirmą kartą būtų teikiama 2028 m. birželio 5 d.</p> <p>Jeigu įstatymų pakeitimai neįsigalios nuo 2026 m. vasario 1 d., tai gali pakenkti Valstybės pažangos strategijos ataskaitos kokybei dėl per trumpo laiko, skirto tokiai ataskaitai parengti</p>
--	---

Projektų aiškinamajame rašte pateikiama papildoma svarbi informacija ir paaiškinimai apie siūlomus pakeitimus.

Projektais siūlomi Ataskaitos reguliavimo nuostatų pakeitimo principai 2025 m. spalio 21 d. aptarti su Valstybės kontrole, o 2025 m. spalio 22 d. pristatyti Seimo Ateities komitete.

Projektai instituciniam derinimui buvo paskelbti teisės aktų informacinėje sistemoje, gautos Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Finansų ministerijos ir Valstybės kontrolės pastabos ir pasiūlymai, projektai pakoreguoti pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus (pridedama derinimo pažyma).

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymų projektai paskelbti Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupė (patarėja Karolina Rekštytė, mob. tel. +370 664 65829, el. p. Karolina.Rekstyte@lr.lt, vadovė Daiva Žaromskytė-Rastenė, mob. tel. +370 668 42764, el. p. Daiva.Zaromskyte@lr.lt).

PRIDEDAMA:

1. Derinimo pažyma, 3 lapai;
2. Aiškinamasis raštas, 8 lapai;
3. Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 1, 6, 10, 11, 14, 16, 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir papildymo VI skyriumi įstatymo, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49, 58¹ ir 225 straipsnių pakeitimo ir papildymo 226³ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. XIV-2466 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“, 1 lapas;
4. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 1, 6, 10, 11, 14, 16, 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir papildymo VI skyriumi įstatymas, lyginamasis variantas, 8 lapai;
5. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 1, 6, 10, 11, 14, 16, 17 straipsnių, IV skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir papildymo VI skyriumi įstatymas, 6 lapai;
6. Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49, 58¹ ir 225 straipsnių pakeitimo ir papildymo 226³ straipsniu įstatymas, lyginamasis variantas, 2 lapai;

7. Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49, 58¹ ir 225 straipsnių pakeitimo ir papildymo 226³ straipsniu įstatymas, 2 lapai;
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas, lyginamasis variantas, 2 lapai;
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas, 1 lapas;
10. Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymas, lyginamasis variantas, 1 lapas;
11. Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymas, 1 lapas;
12. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. XIV-2466 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ patvirtinimo“ pakeitimo“, lyginamasis variantas, 2 lapai;
13. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. XIV-2466 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ patvirtinimo“ pakeitimo“, 2 lapai.

Ministrė pirmininkė

Inga Ruginienė

, tel. , el. p.